

Eyalet İş Mahkemesi

Karar Tarihi : 11.2.2025

Sayısı : 7 Sa 635/23

İş saatleri içerisinde arkadaş ziyareti: Derhal fesih sonrasında çalışma sürelerinin ihlali gerekçesi ile Dedektiflik masraflarının tazmini.

Özü:

İşveren işçiden, çalışma sürelerini ihlal ettiği şüphesiyle bir dedektiflik bürosu tarafından izlenmesi nedeniyle ortaya çıkan masrafları, şüphesinde haklı olması ve iş sözleşmesinin derhal feshetmesi ile birlikte talep edebilir.

Olay:

Taraflar arasında, iş sözleşesinin derhal, derhal feshin kabul görmemesi halinde şüphe feshi nedeniyle ve de ortaya çıkan dedektiflik masrafları için uyumsuzluk çıkmıştır.

Davacı, 2009 yılından beri davalı ulaşım şirketinde bilet kontrolörü olarak çalışmaktadır. Haziran 2022 tarihinde davalı şirket için çalışmakta olan güvenlik firması tarafından, davacının çalışma sürelerinin kayıtları ve de aynı zamanda filli olarak gerçekleştirmiş olduğu çalışmalar arasında tutarsızlıkların mevcut olduğunu, bu kapsamda, davacının çalışma saatleri içerisinde sürenin bir kısmını spor salonlarında, camide, kuaförde veya özel fotoğraf çekimi yaptırırken gözlemediğini bildirmiştir. Bunun üzerine davalı bir dedektiflik bürosunu görevlendirerek, davacının izlenmesini istemiştir. Bunun üzerine ilk etapta, haftanın belirsiz günlerinde düzensiz olarak davacı izlenmeye alınmış, şüphenin daha net görünür hale gelmesi üzerine ise düzenli olarak izlenmesine karar verilmiştir. Yapılan izlemeler, davacının çalışma saatleri içerisinde defaatle arkadaşı ile bir kafede bulunduğu, çok kez kayıtlarda gösterildiğinden fazla bir biçimde ara dinlenmeler yaptığını göstermiştir.

Davacı, çalışma süreleri bağlamında bilinçli bir biçimde dolandırıcılık yaptığı iddiası ile ilgili olarak, işveren vekili ve işyeri kurulu başkan vekilinin katılım sağladığı bir toplantıda dinlenmiştir. Ardından işveren iş sözleşmesini derhal feshetmiştir. Davacı, feshi kararı aleyhine işe iade davası açmış, çalışma sürelerine ilişkin herhangi bir dolandırıcılık faaliyetinde bulunmadığını, çalışma sürelerini kayıt altına alan sistemin doğru çalışmadığını, cami veya kafelerde herhangi bir görüşme gerçekleştirmediğini beyan etmiştir. Kişisel verilerin değerlendirilmesi boyutunda haklarının ihlal edilmiş olduğunu ve bu nedenle de delillerin kullanılamayacağını

* Prof. Dr. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

iddia etmiştir. Bir dedektiflik bürosunun görevlendirilmesinin ise yersiz olduğunu ayrıca ifade etmiştir. Davalı şirket, davacıdan yaklaşık 21.600 Euro tutarındaki dedektiflik ücretinin tazmin edilmesini talep etmiştir.

İş Mahkemesi, temyiz yolu açık olmak üzere davanın reddine karar vermiştir. Davacının temyiz başvurusu reddedilmiş, Federal İş Mahkemesi nezdinde temyiz yolu kapalı tutulmuştur.

Gereke:

Davalının derhal fesih kararı hukuka uygun olup, taraflar arasındaki iş ilişkisi fesih ihbarının tebliği edilmesi ile birlikte son bulmuştur.

Davacının bilinçli olarak yükümlülüklerini ihlal etmesi, işveren tarafından kontrolü zor olan çalışma sürelerini eksik olarak kayıt altına alması, Medeni Kanun'un 626.maddesinin 1.fıkrası hükmü uyarınca esasen iş sözleşmesinin derhal feshedilmesi için haklı bir neden oluşturmaktadır. İşveren, işçisinin çalışma sürelerini doğru bir biçimde kayıt altına almakta olduğuna güvenmek durumundadır. İşveren bu doğrultuda, işçinin filli çalışma sürelerini kayıt altına alınması konusunda yetkilendirir, işçi ancak bilinçli ve kasıtlı olarak belgeleri yanlış doldurursa, bu eylem her durumda karşılıklı güven ilişkisinin sarsılmasına neden olur. İşçi bu eylemi ile yükümlülüğünü ağır bir biçimde ihlal etmiş olur.

Bu kapsamda iş sözleşmesinin derhal feshedilmesine ilişkin haklı bir gerekçe ortaya çıkmıştır. Çünkü davacı bilinçli bir biçimde, farklı iş günlerinde uzun süren ara dinlenme sürelerini, çalışma süreleri kapsamında kayıt altına almamıştır. Oysa gerek işyeri kurulu ile işveren arasında bağlanmış olan işyeri sözleşmesi gerekse iş sözleşmesinin eki niteliğinde olan işyeri yönetmeliğine göre bu yükümlülüğünü yerine getirmek durumundadır. İş Mahkemesi, isabetli bir biçimde örneğin davacının 9.12.2022 tarihinde arkadaşının evinde 40 dakika boyunca özel işlerini görmüş olduğunu ve bu süreyi ara dinlenme süresi olarak göstermemiş olduğunu, tespit etmiştir. Davacının, burada bilet kontrolü yapmış olduğunu kabul edebilmek mümkün değildir. Bu evde ancak başka bir iş görüp görmediği tespit edilememiştir.

İş Mahkemesi yine isabetli bir biçimde Federal Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 26.maddesinin 1.fıkrası hükmü uyarınca davacının izlenmesinin hukuka uygun olarak gerçekleştirilmiş olduğuna ve elde edilen delillerinin kullanılmasının yasaklanamayacağına, hükmetmiştir. Davacının, bir dedektiflik bürosu tarafından izlenmesi, fotoğraflanması ve kayıt altına alınması, bir GPS aletinin çalışma süreleri boyunca işverene ait kullanılan araca yerleştirilmesi, esas itibarıyla kişilik haklarına müdahale ve bilgilerin kişi tarafından kullanılma hakkının ihlali anlamına gelmektedir. Ancak bu eylemler, kamuya açık alanda gerçekleştiği ve izlenmenin yoğunluğu göz önünde bulundurulduğunda ve de özellikle çalışma saatleri ile sınırlı kalmış olması sonucunda hukuka uygun bir biçimde gerçekleştirilmiştir.

Davalının, davacıdan net 21.600 Euro tutarındaki Dedektiflik ücretini tazmin etme hakkı Medeni Kanun'un 280.maddesinin 1.fıkrası ve 249.maddesi uyarınca bulunmaktadır. Nitekim Federal İş Mahkemesinin içtihatı da bu yöndedir.

Sachen-Anhalt Eyalet Sosyal Mahkemesi

Karar Tarihi : 22.5.2025

Sayısı : L 6 U 45/23 48/24

Kahve İçerken Boğulma ve İş Kazası Niteliği

Özü:

Bir işçi, işyerinde kahve içerken boğulup, boğulma neticesinde düşerse, belirli durumlarda bu olay iş kazası olarak nitelenebilir.

Olay:

Davacı, inşaat şantiyesinde işçi olarak çalışmıştır. Şantiyede bulunan konteynerde yapılan sabah toplantısında kahve içerken boğulmuş, rahatlamak amacıyla öksürerek kapıya doğru yönelmiş, kısa bir süre için bilincini kaybetmiş ve ardından yüzü üstü metal bir ızgaranın üzerine düşmüştür. Bu esnada burun kemiği kırılmıştır.

Yetkili sosyal güvenlik kurumu (Berufsgenossenschaft) meydana gelen olayı, kahve içmenin işletme amaçlı bir faaliyet olmadığı gerekçesi ile iş kazası olarak kabul etmemiştir. Kahve içme eylemi davacının daha çok bireysel yaşamına yönelik bir hareket olarak değerlendirmek gerektiği sigorta kurumunca değerlendirilmiş, bu görüşe Sosyal Mahkeme'de katılmıştır.

Eyalet Sosyal Mahkemesi, kararı yerinde bulmayarak bozmuş, Federal Sosyal Mahkemeye temyiz yolunu açık bırakmıştır.

Gerekçe:

Kanuni kaza sigortası¹, esas itibariyle insanın temel ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla alınan yiyecek ve içeceklerin tüketilmesi sürecinde meydana gelen kazaları kapsamamaktadır. Ancak dava konusu olayda, kahve tüketimi, susuzluğun giderilmesine yönelik bir eylem olarak değil onun ötesinde işletme amaçlı hedeflere yönelik bir eylem olarak gerçekleştirilmiştir. İşyerinde yapılan zorunlu toplantıya katılım sırasında kahve içilmesi, işyerinde olumlu bir atmosferin yaratılmasına ve çalışma arkadaşları arasında iş birliğinin güçlendirilmesine katkı sağlayacak niteliktedir.

Bunun ile birlikte kahve tüketimi aynı zamanda dikkatlerin odaklanmasına ve aynı anda bilgilerin daha rahat anlaşılmasına katkı sağlamıştır. Bu durum aynı zamanda işveren tarafından bilinmekte olup, kahve tüketiminin sağlanmasına yönelik olarak bizzat kendisi gerekli stokların hazır bulunması için ilgi göstermiştir.

Bu nedenle de dava konusu olayın, bir işçinin kahvaltılı molası esnasında kendisinin getirmiş olduğu Termostan kahve alıp tüketirken, boğulması halinden farklı bir biçimde değerlendirilmesi gerekir.

¹ ÇN.: Federal Almanya'da zorunlu kaza sigortası, kanuni kaza sigortası olarak adlandırılmaktadır.

